

ПАВЛО ТИЧИНА

Рк Ш6/2.9
Т-93

СИРІТКА

УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО

КРАТКИЙ ПАСПОРТ КНИГИ

+

ІД № Ш6(2=Ук) 193 №в. п 2410339

Автор Лісичинський, Гаврило

Назва книги Сирітка.

Місто, щод під підписанням Київ, Харків, 1944.

Кол-во стр. 140.

" - ст. листов

" - ілюстрацій

" - карт

" - схем

Том _____ частина _____ вид. _____

Конєслют _____

Прилічання: дефектів не є.

Е. Голуб-

ПАВЛО ТИЧИНА

СИРІТКА

УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО
КИЇВ 1944 ХАРКІВ

Городок
Прапора
Бібліотека
УРСР імені КПРС

№ 27/697

Ріки ллються в море, море,
сонце ходить аж кипить...
А сирітка—горе! горе!—
та й не знає, де ступить.

Вліво гляне—й ну ридати:
мати спалені лежать...
Вправо гляне—де ж ті хати?—
тільки припічки стоять...

А на шворці брат звисає,
брат Івасик дорогий.
Вітер його повертає
то в один бік, то в другий...

Онде ж обгорілу палю
видно—і кістяк на ній...
Змій з Берліна та з Вестфалю
це зробив—проклятий змій!

У повітрі ж—літо! літо!—
та кому воно тепер?
Німцем скошено все жито,
ворон крила розпростер...

А було ж: як батько косять—
в поле їм обід несу.
Мати там гребуть і носять,
а Івась кричить вівсу:

— „Драстуй, вівсе-вієсюгане!
як зернина—чи вдалась?
Ми з тобою два братани:
ти—Овес, а я—Івась!“

А було ж... пасуться вівці...
Через шлях—соняшники!
Мати гладять по голівці,
притуливши до щоки...

І така в душі хвилинка:
працювати б! Жити й жить!
Пропливів десь павутинка...
Мишка в норку пробіжить...

Мати кажуть довгу казку
про Зміюку у норі.
А в полях і дзвону й брязку,
як мантачать косарі...

Мамонько! да люба, рідна!
Знаю я: тебе болить...
Я ж така на світі бідна—
і не знаю, що робить.

Я німецьку звірюку
не розчулила плачем:
я вкусила німця в руку,
як він бив тебе бичем!

Я все рвалась, не мовчала,
та мене він—носаком!..
Чула ще, як ти кричала—
потім... світ пішов кругом...

Як прочнулась я—так само:
постріли!.. село в огні!..
Я тебе шукала... Мамо!—
страшно стало тут мені!

Я три дні тебе будила:
мамонько, та встань же, встань!
Розум свій я помутила:
розстаємся у розстань.

Братику! мої пальчата!
Я з петлі б тебе зняла—
рук не здужаю здійняти,
бо й не йла й не пила.

Без води жила я три дні,
там лежала, де дроти.
Ви ж мої єдині, рідні—
як я можу одійти?

Батько є ще! З Краснодона
нам був звістку передав:
в Армію пішов Червону.
Це ж він, певно, нас згадав.

Напилася б я водиці,
вийшла б з горя, із туми,—
так закидано криниці
матерями та дітьми.

Напилась би з рівчака я,
так од крові в нім вода
і солона і гіркая,
зачервонена, руда.

Це так німець нас споганив
серед літа, у жнива—
за батьків, за партизанів,
за сміливій слова...

Будь він проклятий віднині,
кат, злодійська рука!
Он він полем на машині
з награбованим тіка...

Мамонько! Ну, що робити?
Братику! Хоч ти промов!
Знаю, знаю: німця вбити
за всі муки і за кров.

Тільки як це?—ви скажіте,
я ж знесилена, мала.
За все вами пережите
німця я б огнем пекла!

... Це сказала—та й замовкла,
важко впала на пісок.
Тут зчорнілая, пожовкла,
мати шле ій голосок:

— Ти іди, моя сирітко,
в партизанський у загін.
Німця він стріляє мітко,
хай за нас помститься він..

Хай нас прийде поховає,
добрим словом пом'яне,
щастя в них тебе чекає—
ось послухайся мене.

Десь ідуть сюди червоні:
чути—слухай!—добре чуть...
Отоді вже від погоні
німці-звірі не втечуть!

Хай впаде на них прокляття!
Наша сила ще живала
Любі сестри, міле браття,
підкріпіть мої слова!

І почулися тут крики
з рівчака, з колодязів:
— Проклинаєм іх навіки!
В них—як у гадюки зів!

— В них—як у мокриці око!
В них—як в павука живіт.
І їдять вони жорстоко
Й дивляться жорстоко в світ!

І почулися ридання,
і почулися плачі:
— Вмерла я від голодання!
в мене штик стирчить в плечі!

— А у мене ніж у горлі—
і ніяк я не помру!
Дітки мої славні, орлі,—
вже й шматків вас не зберу!

Тут спід попелу устали
та старі ж, старі діди:
— Ой страшні часи настали—
німцю клятому годи...

—Ми ж годити не схотіли—
запорожці в нас в роду!—
... І діди аж затремтіли,
затрусились як в аду...

Й мати знову:—Ой, Наталю!
Слухай же і пам'ятай:
оцього зняли на палю,
а оцих... і не питай!—

їх живими—всю родину!
в землю... й стали танцювати.
Кров'ю залили Вкраїну!
Звірем мало німця звать!

Україна ж буде вільна:
візьме долю обома—
голосна, ширококирильна
між народами всіма!

.. Голову звела сирітка:
Пить! ой пити! хочу пить!
... Десь за лісом б'є зенітка,
сонце сяє аж кипить...

Закричала та й ізнову
головою у пісок.
Коли раптом чує мову—
Івасевий голосок:

— Ти іди, Наталю - квітко,
в партизанський у загін.
Німця він стріляє мітко,
хай за нас помститься він.

Ти не плач—вже наступає
помсти німцям, помсти час:
Сталін силу посилає
на визволення до нас.

З нею батько наш—зенітчик—
чи не він оце там б'є?
Он згори чужий розвідчик
падає, вогнем стає...

... Голову звела сирітка:
Сталін? батько?—повтори!
... Десь за лісом б'є зенітка,
сонце ллється ізгори...

І сирітка тут усталла
і з піднесенням новим
мамі й брату одказала
тихим голосом своїм:

—Правда, мамо, правда, рідна:
тільки так уб'ю біду,
Де діброва непрохідна—
партизанів я знайду.

— Братику! — сказав до серця,
Я піду, я побіжу —
все про німця-людожерця
партизанам розкажу!

— Ну, прощайте ви навіки!
Мамо, проведи ж... устань...
Братику, закрий поріки —
розстаємся у розстань.

... Там, де обгоріла паля,
ще земля тряслась, гула...
Уклонилася Наталя,
тихо рушила й пішла.

І пішла вона поволі —
хоч хитається, а йде,
Вітер крутиться у полі,
у стовпах, дротах гуде...

Озирнеться — крик злітає:
— Ой, Івасю дорогий!
Вітер його повертає
то в один бік, то в другий...

А матуся... Ні, не видно! —
тільки чорній стовпці...
То ж було всміхнеться рідно
і притулиться к щоці...

То ж було—і книжка й квітка!—
з мамою до школи йду...
... Десь за лісом б'є зенітка,
вітер рветься на ходу...

І сирітка—горе! горе!—
спотикається, спішить...
Ріки ллються в море, море,
сонце ходить аж кипить...

Редактор Ол. Білоус.

**Художник—заслужений діяч мистецтв
М. Дерегус.**

Павло Тычина—Сиротка

(На украинском языке)

**КВ 00452. Зам. № 106 1|2 друк. арк. Тираж 10.000.
Харків, Друкарня „Мистецтво“.**

Ціна 75 коп.